

**คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร**

กฤติเดช สิงห์ตุ้ย

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

อีเมล: pongkungaety@gmail.com

ธารินทร์ รसानนท์

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

อีเมล: pongkungaety@gmail.com

Received : October 1, 2023 Revised : May 16, 2023 Accepted : June 22, 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดสถานศึกษาที่ครูสังกัดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 295 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe'

ผลการวิจัย พบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ดังนี้ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความสามารถทางสติปัญญา ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความสามารถทางเทคโนโลยี 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามวุฒิการศึกษาและขนาดสถานศึกษาที่ครูสังกัด พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : คุณลักษณะที่พึงประสงค์, ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

**Desired Characteristics of Primary School Directors
in Mueang Samut Sakhon District
Under Samut Sakhon Primary Education Service Area Office**

Kittidet Singtui

College of Management University of Phayao

E-mail: pongkungaety@gmail.com

Tharin Rasanon

College of Management University of Phayao

E-mail: pongkungaety@gmail.com

Abstracts

This research aimed to 1) to study desired characteristics of primary school directors in Mueang Samut Sakhon District Under Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office, 2) to compare desired directors' characteristics of teachers' opinions in primary school as classified by gender, educational background, work experience and school size. The sample group was 295 primary school teachers in Mueang Samut Sakhon District. The 5 rating scale questionnaires which the reliability was .95 were used to collect data. The Statistic used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA and compare the differences by pairs using Scheffe's method.

The results of the research found that 1) the desired characteristics of primary school directors in Mueang Samut Sakhon District Under Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office in overall and each aspect were at high level, in orderly. Leadership, intellectual ability, morality and ethics, responsibility, human relations and technological capabilities, respectively, 2) the comparison of the desired directors' characteristics of teachers' opinions as classified by genders and work experience in overall and each aspects were not difference but the educational levels and school sizes in overall were different. with statistical significance at .05 level.

Keywords : Desired Characteristics, Primary School Directors.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากสถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 (ระหว่าง ค.ศ. 2001 - 2100) มีการเปลี่ยนแปลง ที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร และพลเมืองโลกหลายด้าน ได้แก่ ความผันผวนทางเศรษฐกิจ การเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลก การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว การปรวนแปรของสภาพภูมิอากาศความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติทางธรรมชาติของโลกมีแนวโน้มเกิดความรุนแรงมากขึ้น และผลกระทบอื่นๆ อีกมากมาย ทำให้องค์การทั้งภาครัฐและเอกชนต่างได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการวางแผนพัฒนาประเทศ เพื่อให้มีความเจริญก้าวหน้าและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเฉพาะการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากร และพัฒนาคนไทยให้มีเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ

ในยุคแห่งเปลี่ยนแปลงการเตรียมและการพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อการพัฒนาขององค์กรทั้งภาคธุรกิจและสถานศึกษาที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่อนาคตที่มีการแข่งขันด้านเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น คุณลักษณะของ “ผู้บริหาร” หรือ “ผู้นำขององค์กร” จึงเป็นกลไกที่สำคัญที่เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนองค์กรหรือสถานศึกษา โดยพิจารณาถึงคุณลักษณะ สมรรถนะ หรือทักษะเฉพาะ ของผู้นำหรือผู้บริหารที่จะนำพาองค์กรให้มีความพร้อมไปสู่การแข่งขันกับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นได้ (ดวงพร รุ่งเรืองศรี, 2561, หน้า. 106, ออนไลน์)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ ให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง เป็นคนดี และสามารถดำรงตนในสังคมอย่างมีความสุข ตามมาตรา 6 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 3) ได้ก่อให้เกิดกระแสการตื่นตัวของครู อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทั้งหลายปรับเปลี่ยนไป สู่การจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นความรู้คู่คุณธรรมอย่างมีคุณภาพเพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของคนไทยที่พึงปรารถนา โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การบริหารงานตามกรอบภารกิจของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ดำเนินการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาและความคาดหวังของสังคม (ธีระ รุญเจริญ, 2553, หน้า. 10)

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่บริหารจัดการสถานศึกษาโดยตรง ที่ปฏิบัติตามภารกิจ 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานบริหารทั่วไป ตามมาตรา 39 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า. 14) บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญ ต้องใช้ความเป็นหัวหน้าในการใช้อำนาจและตำแหน่งที่มี ในการบริหารจัดการให้การศึกษากของ สถานศึกษา ได้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ผู้บริหารต้องมีความเป็นมืออาชีพ (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2553, หน้า. 27-28) คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถทำให้การบริหารงาน บรรลุผลสำเร็จตามต้องการและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะผู้บริหารที่มีคุณลักษณะทางด้านความสามารถทางสติปัญญา ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ (สต็อกดิลล์ Stogdill, 1974) อ้างอิงใน

(ไตรรัตน์ ยืนยง, 2559) ด้านความสามารถทางเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2546) นอกจากนี้ การปฏิบัติตนของผู้บริหาร ยังส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน รวมทั้งขวัญและกำลังใจของครูด้วยซึ่งสอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการประเมินมาตรฐานผู้บริหาร (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน, 2545) อาทิ ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำสูงตลอดจนมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง และความเป็นประชาธิปไตย หากผู้บริหารมีคุณลักษณะและความสามารถ ที่เหมาะสม ก็จะได้รับความร่วมมือร่วมใจ จากผู้ร่วมงานในองค์กร ตลอดจนชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ

เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีการย้ายสับเปลี่ยนบ่อยครั้ง ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละท่าน มีคุณลักษณะแตกต่างกันไป ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาปรับเปลี่ยนไป จากผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน ในระยะ 3 ปี ที่ผ่านมา มีคะแนนผลการทดสอบเปลี่ยนแปลงไป ดังต่อไปนี้ ปีการศึกษา 2561-2563 วิชาภาษาไทย คะแนนเฉลี่ยได้เท่ากับ 53.18 46.46 47.46 วิชาคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยได้เท่ากับ 37.50 32.90 29.99 วิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยได้เท่ากับ 39.93 35.55 38.78 วิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยได้เท่ากับ 39.24 34.42 43.55 และ คะแนนเฉลี่ยรวมได้เท่ากับ 43.14 37.99 42.13 ตามลำดับ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, 2563) ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาของแต่ละท่านมีการย้ายสับเปลี่ยนในทุกๆ 1-2 ปี ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการบริหารการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ด้วยความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใน 6 ด้าน คือ ด้านความสามารถทางสติปัญญา ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ และด้านความสามารถทางเทคโนโลยี เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถบริหารสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดสถานศึกษาที่ครูสังกัด

สมมุติฐานการวิจัย

ครูผู้สอนที่มีเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและที่สังกัดสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 54 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,209 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

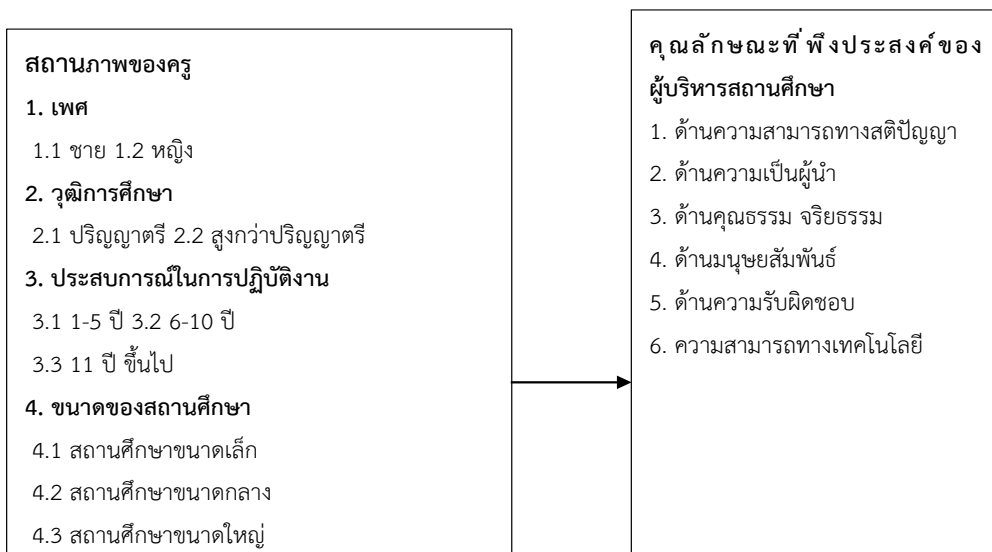
ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถทางสติปัญญา ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ และ ด้านความสามารถทางเทคโนโลยี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 54 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,209 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 295 คน จากการใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Kerjcie & Morgan) อ้างอิงใน (ธำนิทร์ ศิลปจารุ, 2551, หน้า. 48-49) สุ่มตัวอย่างโดยการแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้น ในการสุ่ม แบ่งเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก 80 คน สถานศึกษาขนาดกลาง 138 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ 77 คน เลือกตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาที่ครูสังกัด มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถทางสติปัญญา ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ และด้านความสามารถทางเทคโนโลยี

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา รวบรวมข้อมูลที่ได้มาใช้ในการรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตัวแปรทุกตัวตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

3. นำเสนอเครื่องมือฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อตรวจสอบรูปแบบ ความถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด ความเหมาะสมของจำนวนข้อคำถาม และความเหมาะสมของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบสอบถามมีค่าระหว่าง 0.67 – 1

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 นำแบบสอบถามที่ได้ทดลองใช้มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ภายใต้งานแนะนำของ

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาให้สมบูรณ์ จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ สำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1. ขอนหนังสือจากวิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 2. ผู้วิจัยทำการส่งแบบสอบถาม พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา แล้วขอรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนมา ทั้งหมด 295 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 3. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ สรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการหาความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามเพศและวุฒิการศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t-test) จำแนก ตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบความแตกต่าง จึงใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมและในแต่ละด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	N = 295	ระดับ
---	---------	-------

	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านความสามารถทางสติปัญญา	4.29	0.59	มาก
2. ด้านความเป็นผู้นำ	4.33	0.53	มาก
3. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.30	0.47	มาก
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.26	0.56	มาก
5. ด้านความรับผิดชอบ	4.31	0.52	มาก
6. ด้านความสามารถทางเทคโนโลยี	4.24	0.47	มาก
รวมเฉลี่ย	4.29	0.37	มาก

จากตาราง 1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านความเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 4.33$) ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.31$) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.30$) ด้านความสามารถทางสติปัญญา ($\bar{X} = 4.29$) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.26$) และ ด้านความสามารถทางเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.24$)

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

2.1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมและรายด้านไม่พบความแตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมและด้าน 4 ด้าน แตกต่างกัน ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาของครู โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	วุฒิการศึกษาของครู				t	p
	ปริญญาตรี (n=210)		สูงกว่าปริญญาตรี (n=85)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความสามารถทางสติปัญญา	4.42	0.48	4.59	0.36	3.38*	0.00
2. ด้านความเป็นผู้นำ	4.45	0.46	4.59	0.36	2.67*	0.00
3. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.43	0.51	4.57	0.36	2.74*	0.00
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.41	0.48	4.58	0.37	3.28*	0.00
5. ด้านความรับผิดชอบ	4.43	0.47	4.52	0.34	1.56	0.11
6. ด้านความสามารถทางเทคโนโลยี	4.30	0.55	4.33	0.45	0.39	0.69
รวม	4.41	0.44	4.53	0.30	2.72*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและด้าน พบว่า ความสามารถทางสติปัญญา ด้านความเป็นผู้นำด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ส่วนด้านความรับผิดชอบและ ด้านความสามารถทางเทคโนโลยีไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่ครูสังกัด พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมและด้านทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านความสามารถทาง สติปัญญา	ระหว่างกลุ่ม	4.73	2	2.36	6.96*	0.00
	ภายในกลุ่ม	99.35	292	0.34		
	รวม	104.09	294			
2. ด้านความเป็นผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	4.94	2	2.47	9.07*	0.00
	ภายในกลุ่ม	79.48	292	0.27		
	รวม	84.42	294			
3. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.19	2	1.09	4.98*	0.00
	ภายในกลุ่ม	64.33	292	0.22		
	รวม	66.52	294			
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	9.15	2	4.57	15.85*	0.00
	ภายในกลุ่ม	84.30	292	0.28		
	รวม	93.45	294			
5. ด้านความรับผิดชอบต่อ	ระหว่างกลุ่ม	6.41	2	3.20	12.63*	0.00
	ภายในกลุ่ม	74.10	292	0.25		
	รวม	80.51	294			
6. ด้านความสามารถ ทางเทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	11.14	2	5.57	29.42*	0.00
	ภายในกลุ่ม	55.27	292	0.18		
	รวม	66.41	294			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	5.85	2	2.92	23.57*	0.00
	ภายในกลุ่ม	36.24	292	0.12		
	รวม	42.09	294			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ครูที่วุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกับครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านความสามารถทางสติปัญญา ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรับผิดชอบและด้านความสามารถทางเทคโนโลยี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้เปิดโอกาสและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนทุกคน ได้รับการพัฒนาการฝึกอบรมจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือจากหน่วยงานอื่นที่ได้จัดขึ้น ตามความสนใจ ความต้องการหรือความถนัดของบุคลากร บุคลากรจึงได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้บุคลากรได้ศึกษาต่อ และพัฒนาวิชาชีพให้สูงขึ้น จึงส่งผลให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีแนวคิดต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของธีรณัฐ วารินทร์ (2563) ได้ศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 1-5 ปี, 6-10 ปี และตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สรุปได้ว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาได้บริหารงานโดยกำหนด แผนงานและโครงการใหม่ๆ อยู่เสมอ มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองและ สนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสวงหาความรู้ และวิทยาการใหม่ๆ ที่ทันต่อความก้าวหน้าทาง วิชาการและเทคโนโลยีตลอดเวลา เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและให้ความสำคัญเป็นกันเองเปิดโอกาสให้ทุกคนร่วมกันแก้ไขปัญหา จึงทำให้ครูผู้สอนไม่ว่าจะมีประสบการณ์มาก หรือ ประสบการณ์น้อย มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศักดิ์ เพิ่มประยูร (2552, หน้า 53) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมือง

สมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร แตกต่างจากครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีประสบการณ์ด้านการบริหารมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ต้อง มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก ก่อนที่จะมีการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จึงส่งผลให้คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากกว่า อีกทั้งสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันจะมีสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีครูผู้สอนไม่มาก จึงทำประสิทธิภาพของการปฏิบัติหน้าที่หลายหน้าที่ มีการจัดแบ่งโครงการการปฏิบัติงานที่มีความซ้ำซ้อนกัน ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่มีครูผู้สอนจำนวนมาก ลักษณะโครงสร้าง องค์กรมีการจัดแบ่งสายงานออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ มีการติดตามผลการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จึงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินดา พุ่มสกุล (2553, หน้า74) ได้ศึกษา คุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องของสดุดี จีระออน (2561) ได้ศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 พบว่า จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสามารถทางเทคโนโลยี ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนการสอน โดย เข้ารับการอบรมการใช้เทคโนโลยีโดยตรงหรือออนไลน์ และผู้บริหารควรแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีโดยตรง ควรวางระบบกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และรายงานผลอย่างต่อเนื่อง และควรให้การสนับสนุนงบประมาณด้านเทคโนโลยี เพื่อการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีความแตกต่างจากผู้บริหารขนาดใหญ่ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง ควรพัฒนาความสามารถทางด้านสติปัญญา ในการเป็นผู้บริหารสามารถแก้ไข สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ ด้านความเป็นผู้นำ ควรพัฒนาในการเป็นผู้บริหารที่มีความสามารถทาง ในการนำองค์กร และเป็นผู้นำกลุ่ม รวมทั้งพัฒนาวุฒิภาวะ และภาวะทางอารมณ์

ด้านคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารควรมีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานอย่างเสมอภาค ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นทุกโอกาส ด้านความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาความสามารถในการบริหารดำเนินงานทุกอย่างของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และด้านความสามารถทางเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยี จัดหา สนับสนุน เครื่องมือเครื่องใช้เทคโนโลยีและมีการสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษา ควรศึกษาจุดอ่อน จุดแข็งตนเอง และพัฒนาในด้านนั้น ๆ โดยการฝึกฝนพัฒนาตนเอง โดยการฝึกอบรมตามท้องที่ต่าง ๆ จัดขึ้น หรือการอบรมออนไลน์ และการศึกษาดูงาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาบุคลิกภาพความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐานของผู้บริหารสู่ความเป็นเลิศ
2. ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดหน่วยงานอื่น ๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษาเอกชน เป็นต้น

บรรณานุกรม

- จรัล พิงเร็ว. (2558). คุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือตอนบน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- จินดา พุ่มสกุล. (2550). คุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ลพบุรี:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ณรงฤทธิ์ นามเหลา (2560). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- ดวงพร รุ่งเรืองศรี. (2561). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21. วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง, 7(1), 106.
- ไตรรัตน์ ยืนยง. (2559). ภาวะผู้นำกลยุทธ์ ยุคใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 1). ตาก: ศูนย์การพิมพ์ นอร์ทเทิร์น.
- ธานินทร์ ศิลปจารุ. (2551). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ปิสซิเนสแอนด์ดี.
- ธีรเดช วาริรักษ์ (2563). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยรามคำแหง : กรุงเทพมหานคร.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปสองและประเมินภายนอกรอบสาม (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

- เพิ่มศักดิ์ เพิ่มประยูร. (2552). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ลพบุรี:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สดุติ จีระออน. (2561). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาคุณประเทศไทย 4.0 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ชัยภูมิ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2546). เอกสารสาระการเรียนรู้ ประกอบชุดวิชา การพัฒนาการบริหารสถาบันการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579). สืบค้นเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2565, จาก www.nesdb.go.th/download/document/SAC/NS_Draftplan-Aug2017.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิก จำกัด.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (2563). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. สพป.สมุทรสาคร, 11-12.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2545). หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สมศ.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2553). ผู้บริหารโรงเรียน: บทบาทและความท้าทายในยุคปฏิรูปการศึกษาไทยในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561). สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2.